

אונס

כתובות ג עמוד ב

מאי שקדו דתניא מפני מה אמרו בתולה נשאת ליום הרביעי שאם היה לו טענת בתולים היה משכים לב"ד ותנשא באחד בשבת ואם היה לו טענת בתולים היה משכים לב"ד שקדו חכמים על תקנת בנות ישראל שיהא אדם טורח בסעודה שלשה ימים אחד בשבת ושני בשבת ושלישי בשבת וברביעי כונסה ומסכנה ואילך נהגו העם לכנוס בשלישי ולא מיחו בידם חכמים ובשני לא יכנוס ואם מחמת האונס מותר ומפרישין את החתן מן הכלה לילי שבת תחלה מפני שהוא עושה חבורה מאי סכנה אילימא דאמרי בתולה הנשאת ליום הרביעי תיהרג נהגו לגמרי ניעקריה אמר רבה דאמרי בתולה הנשאת ביום הרביעי תיבעל להגמון תחלה האי סכנה אונס הוא משום דאיכא צנועות דמסרן נפשייהו לקטלא ואתיין לידי סכנה ולידרוש להו דאונס שרי איכא פרוצות ואיכא נמי כהנות וליעקריה גזירה עבידא דבטלא ותקנתא דרבנן מקמי גזירה לא עקרינן

רש"י כתובות ג עמוד ב

נהגו - בתמיה סכנת נפשות היא ואת אמרת נהגו לכנוס ביום שלישי אבל מיעקר רביעי לגמרי לא עקרו:

ניעקריה - ויתקנו להם ימים אחרים:

ולדרוש להו דאונס שרי - דנבעלת באונס אינה נאסרת על בעלה דילפינן לקמן בפרק ד' (דף נא:) מוהיא לא נתפשה ולא לימסרו נפשייהו למיתה:

איכא פרוצות - דאי מקילינן להו עבדי ברצון ונאסרות על בעליהן:

ואיכא נמי כהנות - שנאסרות על בעליהן אף באונס ואינהו מסרן נפשייהו למיתה דאשת כהן שנאנסה אסורה לבעלה ולקמן בפרק ד' (שם) ילפינן לה:

תוספות כתובות ג עמוד ב

ולדרוש להו דאונס שרי. וא"ת והא אמרינן בפ' בן סורר ומורה (סנהדרין עד. ושם) על כל עבירות יעבור ואל יהרג חוץ מעבודת כוכבים וג"ע וש"ד ותירץ ר"ת דאין חייבין מיתה על בעילת מצרי דרחמנא אפקריה לזרעיה דמצרי דכתיב (יחזקאל כג) וזרמת סוסים זרמתם ומייתי ראייה דפריך בפ' בן סורר ומורה (שם:) הא אסתר פרהסיא הואי ולא פריך והא אסתר גילוי עריות הוא משמע דמשום עריות לא הוה מיחייבא ומתוך כך התיר ר"ת לבת ישראל שהמירה ובא עליה עובד כוכבים לקיימה לאותו עובד כוכבים כשנתגייר דלא שייך למימר אחד לבעל ואחד לבועל בביאת מצרי דהויא כביאת בהמה

תוס (המשך)

ואין נראה לריב"ם דהא ע"י ביאת עובד כוכבים נאסרה לבעלה כדאמר הכא דאיכא פרוצות ובפ' האשה שנתארמלה (לקמן כו: ושם) גבי האשה שנחבשה בין העובדי כוכבים אמרי' דברצון אסורה לבעלה ואמר נמי במגילה (דף טו.) כאשר אבדתי אבדתי מבית אבא אבדתי ממך אלמא לגבי בעלה לא חשיבא בעילת מצרי כביאת בהמה והוא הדין לבועל אע"ג דאין זנות לבהמה ואין ביאת בהמה פוסלת ואוסרת כדאמרי' בפ' הבא על יבמתו (יבמות נט:): ביאת מצרי היא ביאה וכי אפקריה רחמנא לזרעיה הני מילי לענין דאין לו חיים וזרעו חשוב כזרע בהמה ויש לומר דהכי פריך ולדרוש להו דאונס שרי לפי שהאשה היא קרקע עולם ולא עבדה מעשה כדמשני בפרק בן סורר ומורה אסתר קרקע עולם היתה והא דלא פריך התם גילוי עריות הוא דפשיטא ליה דאיכא לשנויי קרקע עולם היא ואין לה למסור עצמה אבל לענין חילול השם לא היה נראה לו שיועיל טעם דקרקע עולם ומשני קרקע עולם היתה ואפילו חילול השם ליכא ובפרק מצות חליצה (שם קג. ושם) דפריך גבי יעל והא קמתהניא מעבירה ומשני טובתן של רשעים רעה היא אצל צדיקים שהטיל בה זוהמא ולא משני קרקע עולם היתה משום דהתם לא פריך אמאי לא מסרה עצמה דהא לא היה רוצה להמיתה דאדרבה היה צריך שתשמרהו אלא הכי פירושו והא מתהניא מעבירה למה משבחה הכתוב מנשים באהל תבורך ודרשינן בנזיר (דף כג: ושם) גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה ופריך דיעל נמי הוה עבירה שלא לשמה דהא מתהניא מעבירה ומשני דלא מתהניא ועשתה עבירה לשמה כדי להציל את ישראל:

רא"ש כתובות א:ד

ונ"ל לקיים פסק ר"ת ולא מטעמיה אלא משום דאמרינן (סוטה דף כו.) ונטמאה ונטמאה אחד לבעל וא' לבעל היינו היכא שלא היתה אסורה לבעל אלא על ידי ביאה זו אבל בביאת עובד כוכבים () דבלאו הכי היתה אסורה לו לא קרינן ביה ונטמאה אחד לבעל ונהי דנאסרה לבעל מ"מ לא ניתוסף בה איסור לבעל בביאתו כיון דבלאו הכי היתה אסורה לו וכן מוכח בסוטה פרק ארוסה (שס) גבי מקנין ע"י עובד כוכבים דפריך פשיטא מהו דתימא ונטמאה ונטמאה אמר רחמנא אחד לבעל ואחד לבעל הנ"מ היכא דבהך ביאה אסורה ליה אבל עובד כוכבים דבלא"ה אסורה ליה וכו' כלומר סלקא דעתך אמינא האי דאמרינן ונטמאה לבעל היכא דקרינא ביה ונטמאה לבעל לאפוקי עובד כוכבים דלא קרינא ביה ונטמאה לבעל כיון דבלא"ה אסורה ליה לא קרינא ביה ונטמאה לבעל קמ"ל אע"ג דלא קרינן ביה ונטמאה לבעל קרינן ביה ונטמאה לבעל:

רא"ש (המשך)

והא דקאמר הכא ולידרוש להו דאונס שרי הכי פירושא ואינה מחויבת למסור עצמה משום דקרקע עולם היא ואינה עושה מעשה דמהיכא גמרינן דבעריות מחויבת למסור עצמה מרוצח כדאמרינן בסנהדרין (דף עד.) מה רוצח יהרג ואל יעבור וכו' ורוצח גופיה הא דמיחייב למסור עצמו היינו כשעושה מעשה אבל אם אמרו לו הנח שנזרוק אותך על התינוק להתמעך דאחר שאינו עושה מעשה בהא ודאי אמרינן מאי חזית דדמא דחברך סומק טפי דלמא דמא דידך סומק טפי וגבי נערה המאורסה גרסינן יהרג ואל יעבור ואבועל קאי אי נמי גרסינן תיהרג מיירי דהיא עושה מעשה ומביאתו עליה

ריטבא ג עמוד ב

משום דאיכא צנועות דמסרן נפשייהו לקטלא ואתייא לידי סכנה: פירוש דאיכא צנועות וסבירות שנאסרו לבעליהן בכך ותוספות הדבר בפגם ומסרן נפשייהו לקטלא והיינו דפרכינן דכיון דמפני צניעות הם עושות בלבד ולא מפני קדוש השם. ולדרשי להו דאונס בישראל משרי שרי כלומר דאשת ישראל שנאנסה מותרת לבעלה כדכתיב והיא לא נתפשה הא נתפשה מותרת ואלו היינו סבורים לומר שמשום קידוש השם עבדין לא הוה לן למימר למדרוש להו האי לישנא אלא ודאי כדאמרן ומיהו מדתלי התלמודא לישנא בצנועות שמעינן ליה. וא"ת היכא אמרינן דלדרוש להו דלא ימסרו לקטלא והלא בגלוי עריות איכא יהרג ואל יעבור. **תירץ ר"ת ז"ל דביאת נכרי לא חשיבה גילוי עריות דכביאת בהמה הוא חשיב כדכתיב אשר בשר חמורים בשרם וקי"ל דאין זנות לנכרי הלכך אע"ג דביאת נכרי אוסרת אשה לבעלה כדאמרינן בשמעתתא לא חשיבא גילוי עריות ליהרג עליו**

שיטה מקובצת כתובות ג עמוד ב

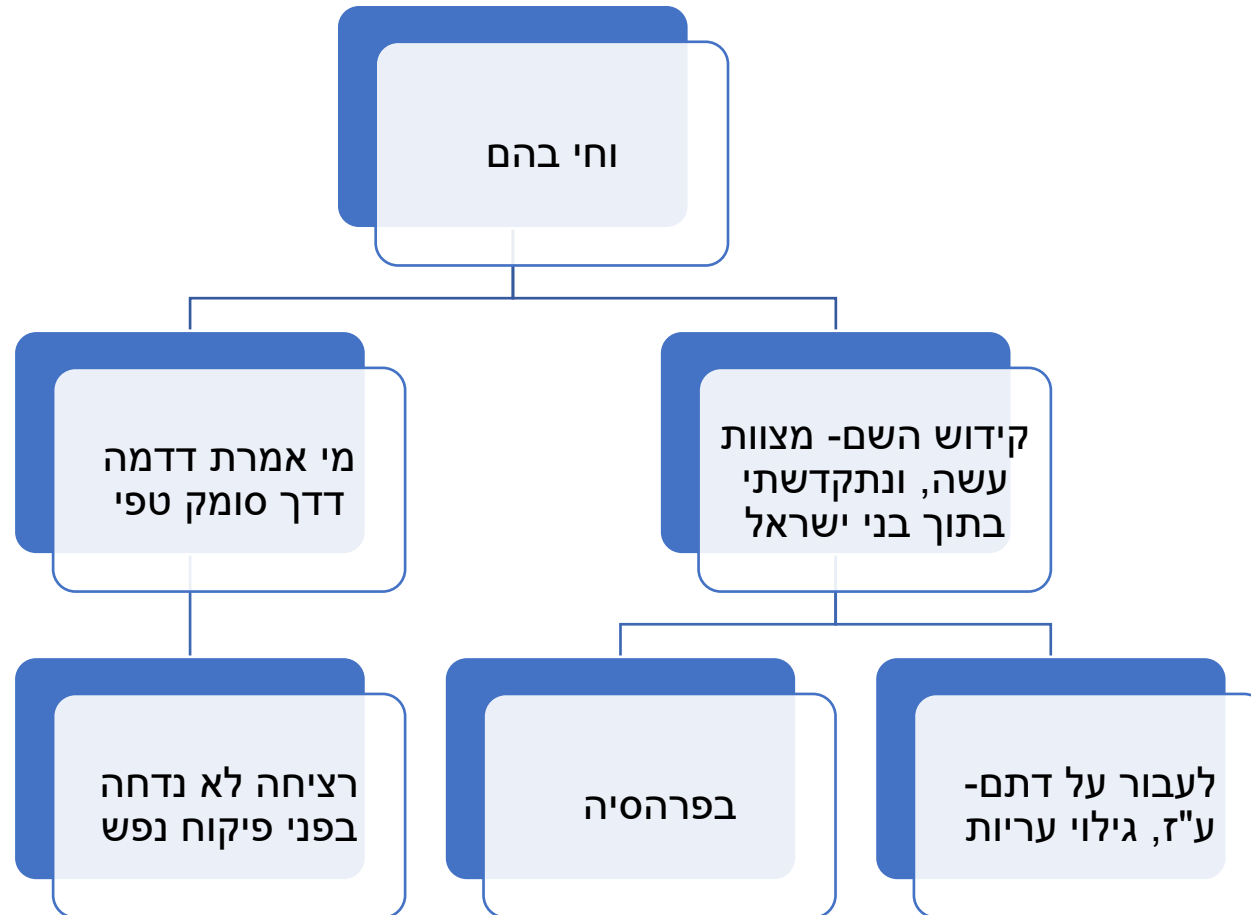
ואיברא שרבינו תם ז"ל סובר דביאת עובד כוכבים אינה ביאה, מיהו לא התיר מתוך כך אלא
לבושל ולא לבעל.

וכתב הרב המאירי ז"ל בחידושיו בפרק בן סורר וזה לשונו: והא אסתר פרהסיא הואי – יש לך לדון בה, אם גילוי עריות היה שם וכגון שהיתה אשת איש, מה הוצרך לומר "פרהסיא הואי"? ואם לא היה שם דין גילוי עריות, וכגון שהיתה פנויה, מה עונש היה שם אף בפרהסיא? ונראה לי שפנויה היתה, אלא שכל בפרהסיא כבר ביארנו, אפילו בחלקים ממנה יהרג ואל יעבור, ופירשנו בה: אפילו למפסק ערקתא דמסאנא, כלומר, אפילו שינוי חק שלנו לעשות כחק שלהם, שאנו רגילים להדביק המנעל ברגל על ידי רצועות והם על ידי חוטין, ושלנו מנהג צניעות יותר, או שהם נוהגים ברצועות אדומות ואנו בשחורות. וכל שכן בגילוי עריות שמישראלית לעובד כוכבים, אפילו לפנויה, וכל שכן לנבעלת לעובד כוכבים דרך אישות, שיש כאן מלקות. וכן לשיטתנו אתה יכול לפרש שאשת איש היתה, וכמו שדרשו: "לקחה מרדכי לו לבת", "אל תקרי לבת אלא לבית", אלא שכך פירושו: גילוי עריות הואי, ולא עוד אלא אף בפרהסיא, ונמצא משני צדדין אתה בא להחמיר. ואף על פי כן תירץ בה: להנאת עצמן שאני, אלמא שהנאת עצמן הותרה בגילוי עריות, ואם כן, הוא הדין לעבודת כוכבים? **ויש מתרצים בקושיא זו, שאף על פי שאשת איש הואי, ביאת עובד כוכבים אין שם מיתת בית דין, "אשת רעהו" בעינן, ומפני זה הוצרך להקשות "פרהסיא הואי".** הא מכל מקום אף בגילוי עריות הוה תירוץ הנאת עצמן עולה, ועל הדרך שכתבנו. **וזו מכל מקום אינה ברורה לנו, שכל שהיא אשת ישראל, אף בנבעלת לעובד כוכבים יש אומרים שיש שם מיתת בית דין.** ומכל מקום לדבריהם, אם לא שבפרהסיא היה היינו מתירים לעבור. **וקצת חכמי הצרפתים יצא להם מכאן, שביאת עובד כוכבים אינה אוסרת אשה על בעלה.** וכבר השבנו עליהם הצורך במסכת כתובות. עד כאן:

חילול השם

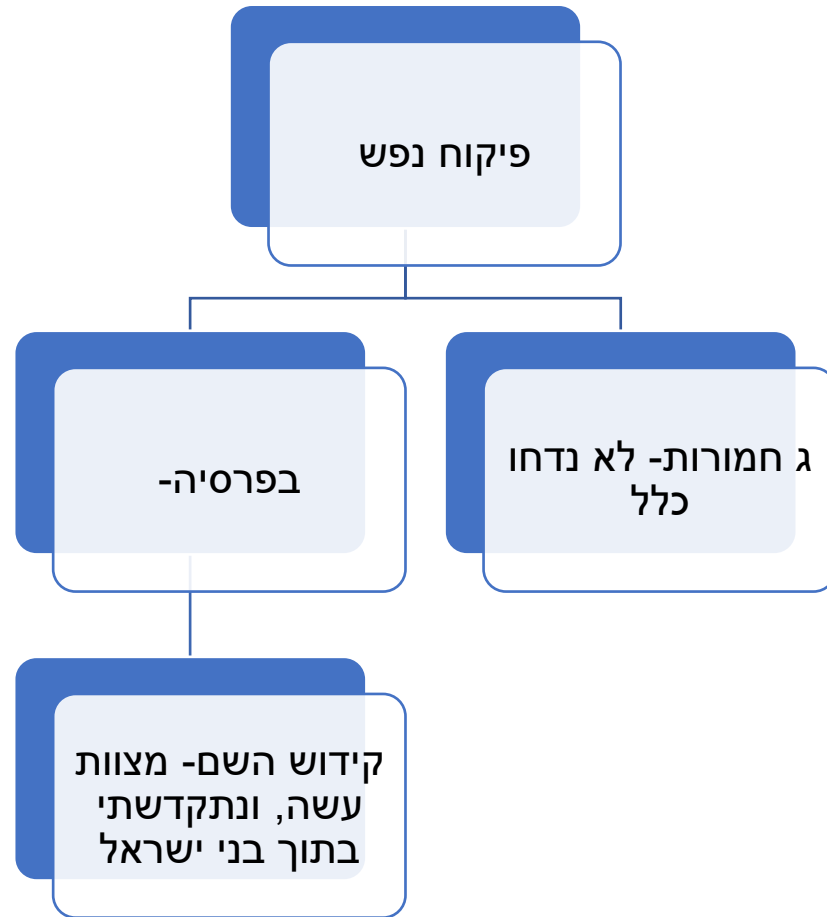
• בעל המאור סנהדרין יח: באלפס

• ד"ה אב"י... ושלוש עברות הללו שהזכרנו דינן שוה... והני מילי כולהו דקא מכוין הנכרי לעבוריה לישראל, אבל להנאת עצמו - לא שנא הכי ולא שנא הכי, שרי

חומרת העבירה

- רמב"ן מלחמות ה' סנה דרין יח: באלפס
- ד"ה ועוד אביי... שמעינן מינה, שג' עבירות האמורות אסורות [אפילו] להנאת עצמן... תדע, שהרי ג' עבירות אלו החמורות **לא מפני קידוש השם נאסרו**, לפיכך אף על פי שאינו מתכוין להעבירו - אסור; אבל שאר העבירות, שנאסרו מ'ונקדשתי' - הותרו להנאת עצמן, דהא ליכא משום קידוש השם.

נ"מ - גוי

- תלמוד הבבלי סנהדרין עד עמוד ב
- בעו מיניה מרבי אמאי: בן נח מצווה על קדושת השם או אין מצווה על קדושת השם?
- תלמוד הירושלמי סנהדרין פ"ג ה"ה
- רבי אבינא בעא רבי אמאי: גוים מהו שיהו מצווין על קידוש השם? אמר ליה: 'ונקדשתי בתוך בני ישראל' - ישראל מצווין על קידוש השם, ואין הגוים מצווין על קידוש השם.

- רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ה

- הלכה א

- כל א בית ישראל מצווין על קדוש השם הגדול הזה שנאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל, ומוזהרין שלא לחללו שנאמר ולא תחללו את שם קדשי, כיצד כשיעמוד עובד כוכבים ויאנוס את ישראל לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה או יהרגנו יעבור ואל יהרג שנאמר במצות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, וחי בהם ולא שימות בהם, ואם מת ולא עבר הרי זה מתחייב בנפשו.

- הלכה ב

- במה דברים אמורים בשאר מצות חוץ מעבודת כוכבים ב וגלוי עריות ושפיכת דמים, אבל שלש עבירות אלו אם יאמר לו עבור על אחת מהן או תהרג, ג יהרג ואל יעבור, במה דברים אמורים בזמן שהעובד כוכבים מתכוין להנאת עצמו, כגון שאנסו לבנות לו ביתו בשבת או לבשל לו תבשילו, או אנס אשה לבועלה וכיוצא בזה, אבל אם נתכוין להעבירו על המצות בלבד, אם היה בינו לבין עצמו ואין שם עשרה מישראל יעבור ואל יהרג, ואם אנסו להעבירו בעשרה מישראל יהרג ואל יעבור, ואפילו לא נתכוין להעבירו אלא על מצוה משאר מצות בלבד.

- הלכה ג

- וכל הדברים האלו שלא בשעת הגזרה ד אבל בשעת הגזרה והוא שיעמוד מלך רשע כנבוכדנצר וחביריו ויגזור גזרה על ישראל לבטל דתם או מצוה מן המצות, יהרג ואל יעבור אפילו על אחת משאר מצות בין נאנס בתוך עשרה בין נאנס בינו לבין עובדי כוכבים ה.

- הלכה ד

- כל מי שנאמר בו יעבור ואל יהרג ונהרג ולא עבר הרי זה מתחייב בנפשו, וכל מי שנאמר בו יהרג ואל יעבור ונהרג ולא עבר הרי זה קידש את השם, ואם היה בעשרה מישראל הרי זה קידש את השם ברבים כדניאל חנניה מישאל ועזריה ורבי עקיבא וחביריו, ואלו הן הרוגי מלכות שאין מעלה על מעלתן, ועליהן נאמר כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה, ועליהם נאמר אספו לי חסידי כורתי בריתי עלי זבח, וכל מי שנאמר בו יהרג ואל יעבור ועבר ולא נהרג הרי זה מחלל את השם, ואם היה בעשרה מישראל הרי זה חילל את השם ברבים ובטל מצות עשה שהיא קידוש השם ועבר על מצות לא תעשה שהיא חלול השם, ואעפ"כ מפני שעבר באונס אין מלקין אותו ואין צריך לומר שאין ממיתין אותו בית דין אפילו הרג באונס, שאין מלקין וממיתין אלא לעובר ברצונו ובעדים והתראה שנאמר בנותן מזרעו למולך ונתתי אני את פני באיש ההוא מפי השמועה למדו ההוא לא אנוס ולא שוגג ולא מוטעה, ומה אם עבודת כוכבים שהיא חמורה מן הכל העובד אותה באונס אינו חייב כרת ואין צריך לומר מיתת בית דין, קל וחומר לשאר מצות האמורות בתורה, ובעריות הוא אומר ולנערה לא תעשה דבר, אבל אם יכול למלט נפשו ולברוח מתחת יד המלך הרשע ואינו עושה הנה הוא ככלב שב על קיאו, והוא נקרא עובד עבודת כוכבים במזיד והוא נטרד מן העולם הבא ויורד למדרגה התחתונה של גיהנם.

- הלכה ו

- כענין שאמרו באונסין כך אמרו בחלאים, כיצד מי שחלה ונטה למות ואמרו הרופאים שרפואתו בדבר פלוני מאיסורין שבתורה עושין, ומתרפאין בכל איסורין שבתורה במקום סכנה חוץ מעבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכת דמים שאפילו במקום סכנה אין מתרפאין בהן, ואם עבר ונתרפא עונשין אותו בית דין עונש הראוי לו.

- הלכה ז

- ומנין שאפילו במקום סכנת נפשות אין עוברין על אחת משלש עבירות אלו שנאמר ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך אפילו הוא נוטל את נפשך ז, והריגת נפש מישראל לרפאות נפש אחרת או להציל אדם מיד אנס, דבר שהדעת נוטה לו הוא שאין מאבדין נפש מפני נפש, ועריות הוקשו לנפשות שנאמר כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה.

- הלכה ט

- מי שנתן עיניו באשה וחלה ונטה למות ואמרו הרופאים אין לו רפואה עד שתבעל לו, ימות ואל תבעל לו אפילו היתה פנויה, ואפילו לדבר עמה מאחורי הגדר אין מורין לו בכך וימות ולא יורו לדבר עמה מאחורי הגדר שלא יהו בנות ישראל הפקר ויבואו בדברים אלו לפרוץ בעריות.

- חידושי ר' חיים הלוי הלכות יסודי התורה פרק ה הלכה א
- [א] כשיעמוד נכרי ויאנס את ישראל לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה או יהרגנו יעבור ואל יהרג וכו' בד"א בשאר מצות חוץ מע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים אבל שלש עבירות אלו אם יאמר לו עבור על אחת מהן או תהרג יהרג ואל יעבור עכ"ל.
- והוא בסוגיא דסנהדרין דף ע"ד [ע"א] אמר ר' יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק נמנו וגמרו בעלית בית נתזה בלוד כל עבירות שבתורה אם אומרים לו לאדם עבור ואל תהרג יעבור ואל יהרג חוץ מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים וכו', עבודה זרה כר"א דתניא ר"א אומר ואהבת את ד' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך וכו', גילוי עריות ושפיכות דמים כדרבי דתניא רבי אומר כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה וכו' ומקיש נערה המאורסה לרוצח מה רוצח יהרג ואל יעבור אף נערה המאורסה תהרג ואל תעבור, ורוצח גופיה מנלן סברא הוא וכו' מי ימר דדמא דידך סומק טפי דילמא דמא דהאי גברא סומק טפי. ושם בסוגיא עוד לא אמרו אלא בצינעה אבל בפרהסיא אפילו מצוה קלה יהרג ואל יעבור וכו', והא אסתר פרהסיא הואי, אמר אביי אסתר קרקע עולם היתה, רבא אמר הנאת עצמן שאני. ובתוס' שם הקשו דתיפוק ליה דאסתר בכלל עריות הואי וכמבואר במגילה (דף ט"ז) [דף ט"ו ע"א] כאשר אבדתי מבית אבא כך אבדתי ממך, ותירצו דאי משום עריות כו"ע ס"ל דמהני טעמא דקרקע עולם לענין דלא מיחייבא למסור עצמה משום עריות, דהא מרוצח קא ילפינן לה, ורוצח גופיה כי מיחייב למסור עצמו הני מילי קודם שיהרוג בידיים, אבל היכא דלא עביד מעשה כגון שמשליכין אותו על התינוק ונתמעך מסתברא שאינו חייב למסור עצמו, דמצי אמר אדרבה מאי חזית דדמא דחבראי סומק טפי דלמא דמא דידי סומק טפי כיון דלא עביד מעשה.

- והרמב"ם דסתם ולא הזכיר כלל הך דקרקע עולם משמע דחולק ע"ז וס"ל דבכל גווני יהרג ואל יעבור בגילוי עריות, וכבר נחלקו הראשונים בזה וכמבואר בבעל המאור ובמלחמות שם, עיי"ש דס"ל דאסתר לא הואי עריות כלל, דהך סוגיא ס"ל דהיתה פנויה, או דביאת נכרי לא חשיבא בכלל עריות וכשיטת ר"ת בתוס' שם. וע"כ זהו שסתם הרמב"ם דבעריות מיהא בכל גווני תהרג ואל תעבור. אלא דצ"ע דהרי התוס' הוכיחו מרוצח דהיכא דהוי שב ואל תעשה אינו מחויב למסור עצמו ולמה פסק דבכל גווני תהרג ואל תעבור. וי"ל דכיון דברציחה גופא הא דחלוק שב ואל תעשה ממעשה בידיים הלא אין זה משום חומר דמעשה בידיים, ורק דכיון דשני הנפשות שקולות הן ע"כ צריך להיות שב ואל תעשה, ודינו כשני רציחות שאין דוחות זה את זה דדינו בשב ואל תעשה, וע"כ לא שייך זאת בעריות דנימא דפקוח נפשו שקול כעריות, וכיון דילפינן מרוצח בעיקר הדין דאינו נדחה בפני פקוח נפש ממילא הדר דינא דשב ואל תעשה ומעשה בידיים שוין ובכל גווני תהרג ואל תעבור.

- וי"ל עוד, דהנה צ"ע בדברי התוס' דמאי ענין נערה המאורסה למי שמשליכין אותו על התינוק ונתמעך, דהתם איהו לא הוי רוצח כלל ולא עבר על שפיכות דמים, דהא לא הוי רק כאבן ועץ ביד הרוצח שמשליך אותו, דמי שמשליך אותו הוא הרוצח, ולהכי לא חייב למסור את עצמו, משא"כ בנערה המאורסה אף דלא קעבדה מעשה, מ"מ הרי היא עוברת על גילוי עריות, ולהכי שפיר הדין נותן דתהרג ואל תעבור. ונראה דכוונת התוס' כך היא, דכיון דרוצח הוא מסברא דמאי חזית דדמא דידך וכו', א"כ הא גם אם הוה משכחינן דיהא בזה דין רוצח ורק דלא ליעבד מעשה ג"כ לא היה חייב למסור עצמו דמצי אמר אדרבה מאי חזית דדמא דחבראי סומק טפי דילמא דמא דידי סומק טפי כיון דלא קעביד מעשה, וא"כ הוא הדין בנערה המאורסה דילפא מרוצח אף דעוברת על גילוי עריות כיון דלא קעבדה מעשה אין בה הך דינא דתהרג ואל תעבור. אלא דברוצח גופא צ"ע בזה, דבאמת יש לפרש מאי דקאמר הגמ' הך סברא דמאי חזית דדמא דידך סומק טפי דילמא דמא דחברך סומק טפי בתרי גווני, או דנימא דכיון דשקולין הם שניהם ע"כ ממילא הוי דינא דצריך להיות בשב ואל תעשה ועל מעשה בידיים יהרג ואל יעבור, או דנימא דכיון דשקולין הן ממילא אינה נדחית בפני פקוח נפש, ואין חילוק בין שב ואל תעשה למעשה בידיים דלעולם אין בה דין דחיה, וממילא דהוי דינא דיהרג ואל יעבור בכל גווני, וגם ברציחה גופה אם הי' שב ואל תעשה בגוונא די ש בה דין רציחה ג"כ אמרינן כיון דשקולים הם ואין חבירו נדחה מפני פקוח נפשו ממילא יהרג ואל יעבור כיון דלא חלה דין דחיה בהרציחה.

- ונראה דכן הוא כפירוש השני שכתבנו מהא דאיתא בב"מ דף ס"ב [ע"א] שנים שהיו מהלכין בדרך וביד אחד מהן קיתון של מים וכו' עד שבא ר"ע ולימד וחי אחיך עמך חייך קודמין לחיי אחיך, הרי דאע"ג דהתם הוי בשב ואל תעשה, ועוד יותר דלא הוי התם דין רציחה כלל ורק משום דין הצלה, ומ"מ צריכינן לקרא דוחי אחיך עמך דחייך קודמין, ושמע מינה דדווקא בהצלה דאיכא קרא דוחי אחיך עמך דחייך קודמין, אבל ברציחה דליכא קרא בכל ענין יהרג ואל יעבור אף בשב ואל תעשה ובלא עביד מעשה, אם אך יש בו דין רציחה, ולפ"ז שפיר פסק הרמב"ם דבעריות תהרג ואל תעבור בכל גווני אף בקרקע עולם, כיון דגם ברציחה הדין כן דאינה נדחית בפני פקוח נפש בכל גווני, והוא הדין לעריות דילפינן מינה דאין בה דין דחיה כלל לעולם, וע"כ בכל גווני תהרג ואל תעבור אף בקרקע עולם ובשב ואל תעשה וכמו שכתבנו.